

SPREKEN ZE IN ZUID-AFRIKA OOK EEN SOORT NEDERLANDS?

LEERDOELEN EN OPBOUW LES

3 minuten

Deze les sluit aan bij het Domein A van het examenprogramma Geschiedenis: 'De kandidaat kan herkennen dat elke tijd materiële en immateriële sporen van het verleden in zich draagt'. Ook past de les bij het vak Nederlands binnen het examenprogramma: 'De kandidaat kan een betoog zelf opzetten en presenteren, schriftelijk en mondeling'. Dit wordt in de leerdoelen voor de leerlingen niet expliciet gemaakt. De docent kan ervoor kiezen de plaats van deze les binnen de examenprogramma's mondeling toe te lichten tijdens een van de lesonderdelen.

De concrete leerdoelen van deze les zijn als volgt:

- De leerling legt uit waarom Afrikaans lijkt op het Nederlands dat wij kennen.
- De leerling beargumenteert waarom Afrikaans wel of geen Nederlands is en kan daarbij argumenten uit verschillende invalshoeken aandragen.

De docent kan over de opbouw van de les het volgende vertellen. De vraag of Afrikaans ook Nederlands is kan vanuit verschillende invalshoeken beantwoord worden. In deze les wordt gekeken naar de historische invalshoek (daartoe wordt de kennisclip getoond) en naar de taalkundige invalshoek (onder andere daartoe worden bronnen gelezen bij de opdracht).

INTRODUCTIE ONDERWERP

7 minuten

Ter introductie laat de docent de leerlingen een filmfragment zien waarin dichteres Antjie Krog een van haar gedichten in het Afrikaans voordraagt. Het filmpje is in de PowerPoint geïntegreerd en kan ook gevonden worden via deze link: <https://www.youtube.com/watch?v=HSI7m7dKKbM>. Eventueel kan de tekst van het gedicht aan de leerlingen worden uitgedeeld, zodat ze tijdens het luisteren kunnen meelesen.

Vervolgens wordt de tekst van het gedicht klassikaal bekeken en volgt er een klassengesprek. De docent leidt dit gesprek en zorgt dat in ieder geval de volgende vragen aan bod komen: Kennen de leerlingen de dichteres? Wat weten de leerlingen over het Afrikaans? Kunnen de leerlingen bedenken waarom de taal zo sterk op het Nederlands lijkt?

KENNISCLIP MET KIJKOPDRACHT

7 minuten

De docent laat de leerlingen een korte kennisclip zien. Bij deze kennisclip dienen de leerlingen argumenten te noteren die een antwoord kunnen geven op de vraag of Afrikaans ook Nederlands is. De docent legt deze kijkopdracht uit en kondigt eventueel aan dat in de kennisclip kort de geschiedenis van het Afrikaans zal worden uitgelegd.

Vervolgens wordt klassikaal de kennisclip bekeken. De clip is geïntegreerd in de PowerPoint of kan via deze link worden gevonden: <https://www.youtube.com/watch?v=qDtJguKOUfM>. Tijdens een korte klassikale nabespreking van de clip, worden de genoteerde argumenten geïnventariseerd. De docent stuurt erop aan dat er een voor- en een tegenargument besproken worden. De docent kan benadrukken dat het hierbij gaat om argumenten die vanuit de historische invalshoek geformuleerd worden.

ARGUMENTATIEOPDRACHT

23 minuten

De docent introduceert de opdracht. De leerlingen krijgen per groepje van maximaal 3 leerlingen online of op papier een aantal bronnen uitgereikt (zie de bij deze les behorende opdracht). Elke leerling zoekt in een van de bronnen naar argumenten die antwoord kunnen geven op de vraag of Afrikaans ook Nederlands is. Deze argumenten worden binnen het groepje uitgewisseld.

Vervolgens nemen de leerlingen individueel een stelling in in deze kwestie en deze stelling onderbouwen ze met zowel de historische als de taalkundige argumenten die ze hebben gevonden. De docent inventariseert welk standpunt leerlingen innemen en zorgt ervoor dat er zowel voor- als tegenstanders zijn.

DEBAT

15 minuten

De docent maakt enkele duo's van voor- en tegenstanders. Deze duo's houden voor de klas een kort debat, dat bestaat uit drie ronden. In de eerste ronde vertelt de voorstander in 2 minuten zijn/haar argumenten. Vervolgens krijgt de tegenstander 3 minuten de tijd om op de voorstander te reageren met zijn/haar tegenargumenten. Ten slotte krijgt de voorstander 1 minuut om op de tegenargumenten te reageren. De overige leerlingen krijgen de opdracht tips en tops te noteren voor de sprekers. De docent deelt de klas in twee groepen: de ene helft geeft de voorstander feedback, de andere helft geeft de tegenstander feedback.

EVALUATIE

5 minuten

- Wat vond je van deze les?
- Wat onthoud je voor de toekomst?
- Welke tip geef je mij?

UITBREIDINGSMOGELIJKHEDEN

Op basis van deze les kunnen leerlingen een betoog schrijven waarin ze hun stelling en geformuleerde argumenten uitwerken. Ook kan deze les een begin zijn van geschiedenislessen over kolonialisme.